

850 JAAR SINT GERLACH

Jos Lodewick

Inleiding

Het kan u bijna niet ontgaan zijn: in 2015 was het 850 jaar geleden dat Houthems patroonheilige Gerlachus is overleden. Voor de parochie reden genoeg om een feestelijk herdenkingsjaar op touw te zetten.

In dit artikel worden de belangrijkste activiteiten nog eens aangestipt. Reeds begin 2013 werd een comité gevormd om de activiteiten voor te bereiden. Als thema voor het jubileumjaar werd gekozen "Rijkdom in soberheid", een verwijzing naar de levenswijze van St. Gerlach en naar het voorbeeld van paus

Franciscus. Van meet af aan was duidelijk dat de viering een meer ingetogen karakter zou krijgen dan die van het 8^e Eeuwfeest.

Vanaf september 2014 vertrok de "Stoptrein – Sint Gerlach", een reeks beschouwende artikelen in iedere uitgave van het parochieblad waarin op de komende activiteiten gewezen werd, maar waarin ook vaak een verbinding met het verleden gelegd werd. In december werd een kalender met prachtige foto's huis-aan-huis verspreid waarop de meest aansprekende vieringen vermeld stonden. Tevens werden langs de toegangswegen en rond de kerk banieren opgehangen, zodat het voor iedere bezoeker van Houthem duidelijk was, dat Sint Gerlach iets te vieren had.

(Foto: Paul Wester)

Octaaf

Het herdenkingsjaar werd geopend met de viering van het jaarlijkse Gerlachus-octaaf, van 4 tot en met 12 januari. De openingsviering van het octaaf vond plaats op zondag 4 januari met monseigneur Wiertz bisschop van Roermond als voorganger. Onder de vele genodigden bevond zich ook een afvaardiging van de Ridders van het Heilig Graf, die daarmee een verwijzing naar Gerlachs verblijf in Jerusalem gaven. Enkele leden van onze schutterij vormden een erewacht op het priesterkoor. Deze mis werd door KRO/RKK op televisie uitgezonden, wat veel mensen in Nederland en België de gelegenheid gaf om onze fraaie kerk te bewonderen. Het leidde tot veel extra bezoekers in de volgende maanden.

Op de eigenlijke feestdag van Sint Gerlach, 5 januari, was monseigneur Delville bisschop van Luik celebrant. Uit Maastricht was de broederschap van Lambertus (patroonheilige van Luik) aanwezig met het borstbeeld van deze heilige. Na afloop van de mis werd de pas gereedgekomen gezichtsreconstructie van Gerlach onthuld onder grote belangstelling van regionale en nationale pers.

(Foto: Hans Zwakenberg)

Op 6 januari, het feest van Driekoningen, kwamen zoals gebruikelijk veel vertegenwoordigers uit de agrarische wereld naar Sint Gerlach, om hem als **schutpatroon van het vee te vereren**. 's Middags was er nog een viering voor de kinderen van de basisschool. Op woensdag 7 januari kwamen pelgrims uit Gemert en Meerssen naar Sint Gerlach en donderdags was de broederschap van de Sterre der Zee uit Maastricht aanwezig tijdens de door monseigneur Kurris opgedragen mis. Ook op vrijdag kwamen pelgrims uit Maastricht (de broederschappen van de Sint Servaasbasiliek) met deken monseigneur Hanne-man. Ook vele leden van de Limburgse afdelingen van Zij-aktief waren aanwezig. Zaterdag 10 januari kwamen pelgrims van Berg te voet naar de door hulpbisschop monseigneur Bündgens uit Aken opgedragen eucharistieviering. Zondagmorgen om 8.00 uur was de kerk grotendeels gevuld met jongeren van de verkennergroep Sint Gerlachus uit Sint Pieter (Maastricht). Ook deze groep komt al jaren trouw tijdens het octaaf naar Houthem.

(Foto: Marij Lodewick)

Verder was er nog een door monseigneur Vries, rector van Rolduc, opgedragen mis. Op maandagavond werd het octaaf afgesloten met een eucharistieviering voor de pelgrims uit Schimmert die pastoor van Oss begeleidden.

Pelgrimages

Een grote groep jongeren uit Brunssum en omgeving maakte vrijdag 15 mei hun jaarlijkse fietsbedevaart, dit jaar naar Sint Gerlach. Naast een aantal vieringen met monseigneur De Jong, werd de dag met spellen en een rondleiding doorgebracht. Geluncht werd in de parochiezaal, alwaar ook het avondmaal (frietjes van Riny) genuttigd werd.

Zaterdag 16 mei vertrok 's morgens om 6.30 uur een groep van ongeveer 50 pelgrims vergezeld van het borstbeeld van Gerlachus naar Aken. Via Ingendael naar Valkenburg, langs de Drie Beeldjes naar Schin op Geul en verder langs de Geul naar Stokkem en Wijlre wordt omstreeks 9.00 uur het Gerardus Heiligdom in Wittem bereikt. Na een kort gebed in de kapel aldaar wordt de inwendige mens versterkt. Daarna werd de tocht voortgezet via Wahlwiller en Nijswiller. Rond 11.00 uur werd de abdij Benedictusberg in Mamelis bereikt, de laatste tussenstop op weg naar Aken. Langs de Selzerbeek werd de weg vervolgd. Voorbij Oud-Lemiers na de beklimming van de Schneeberg kwam Aken stilaan in het zicht, dat tegen 14.00 uur bereikt werd. Na een korte bezichtiging van de Dom werd koffie gedronken in het parochiezaaltje bij de Sint Jakobskerk. In deze kerk, waarvan Sint Gerlach mede patroonheilige is, vond ook een eucharistieviering plaats met monseigneur Bündgens. Verder kregen de pelgrims een rondleiding waarbij speciaal aandacht was voor de sporen van Sint Gerlach in deze kerk.

(Foto: Jos Lodewick)

Een groep van ongeveer 90 pelgrims vertrok op zaterdag 29 augustus, ook om 6.30 uur, vanaf de kerk met Sint Gerlach voor de jaarlijkse pelgrimstocht naar Sint Servaas in Maastricht. Na een mis in de Sint Servaasbasiliek om 9.00 uur werd zoals gebruikelijk koffie gedronken in de kanunnikenkelder bij de basiliek.

(Foto: Jos Lodewick)

Op zondag 11 oktober was Gerlachus te gast in Lier. Daar werd deelgenomen aan een grote processie met heiligenbeelden uit Nederland en België die eens in de 25 jaar plaatsvindt ter herinnering aan de heiligerklaring van Sint Gummamus. Een groep parochievrijwilligers uit Berg, Broekhem en Houthem ging mee.

Ongeveer 45 deelnemers maakten van 15 tot 20 oktober een parochiële bedevaart naar het heiligdom van Pater Pio, in San Giovanni Rotondo (Italië). Ook werden daar nog enkele bekende en minder bekende bedevaartsplaatsen bezocht.

Bijeenkomsten

Op 2 februari kwamen religieuzen van heinde en verre naar Sint Gerlach voor een gezamenlijke viering in een overvolle kerk. Het was een openingsviering van het jaar van de religieuzen. De wel meest markante deelnemer was wellicht Broeder Hugo uit Warfhuizen, Nederlands enige kluizenaar die zich Sint Gerlach als voorbeeld heeft gesteld.

(Foto: Paul Wester)

Zaterdag 7 maart hield de Broederschap van Sint Jacob uit Roermond zijn jaarlijkse voorjaarsbijeenkomst in Houthem. Ongeveer 100 pelgrims naar Santiago en mensen die het voornemen hebben die pelgrimstocht te gaan maken kwamen bijeen voor lezingen en informatie over de reis naar Santiago de Compostella. Geluncht werd in de nieuwe parochiezaal. Ook kon een bezoek gebracht worden aan de expositie over de route naar Santiago, die in de schatkamer te zien was. 's Avonds werd door bestuur en genodigden een wandeling gemaakt langs een deel van de onlangs met messing Santiago-schelpen gemarkeerde route door Houthem. Aansluitend werd de nieuwe refugio voor pelgrims op weg naar Santiago ingewijd door deken Merckx uit Roermond, prior van de Broederschap.

(Foto: Jos Lodewick)

De organisatie van de Norbertijner studiedag in de Nederlanden vond op 28 maart plaats in Château en Heiligdom Sint Gerlach. Ongeveer 70 belangstellenden volgden de lezingen in de Selys de Fansonzaal in het château. Na een inleiding over de plaats van de vrouwen in de Norbertijner gemeenschappen in het algemeen, werd de historie van een aantal abdijen van Norbertinessen toegelicht, waaronder die van Sint Gerlach. Na de lunch volgde een rondleiding over het landgoed en door kerk en schatkamer.

Ongeveer 120 misdienaars en begeleiders streken op zaterdag 13 juni neer in het Heiligdom voor de jaarlijkse misdienaarsdag van het bisdom Roermond. Na een eucharistieviering met monseigneur De Jong werd geluncht in de Philibertzaal van Château Sint Gerlach. Daarna werd de groep bezig gehouden met diverse spellen en een rondleiding door de grotten, waar men Sint Gerlach in eigen persoon ontmoette!

Een Euregionaal symposium, een gezicht voor Sint Gerlach, werd door de stichting herdenking 8^e Eeuwfeest georganiseerd op zaterdagmiddag 21 november. Meer dan 100 deelnemers uit de Euregio luisterden in de Philibertzaal naar een vijftal lezingen die het gezicht van en het zicht op Sint Gerlach nader toelichtten. Na een afsluitend miniconcert in de kerk werd daar het eerste exemplaar van de heruitgave van de "Vita Beati Sancti Gerlaci" uitgereikt aan monseigneur Hendriks, hulpbisschop van Haarlem.

(Foto: Jos Bielders)

Concerten

Gedurende het jaar werden verschillende concerten gegeven in de kerk. De stichting Kerkconcerten organiseerde op zondag 22 maart met een passieconcert verzorgd door organist Johannes Geffert uit Bonn met medewerking van Sarah Fränzer, sopraan, en Ulrike Friedrich, fluitiste.

Op 14 juni werd een concert verzorgd door leerlingen van het Maastrichtse conservatorium.

Ook werd de gebruikelijke cyclus zomerse orgelconcerten verzorgd op 17 en 30 juli en op 6 en 13 augustus.

Door de Sint Gregorius Vereniging werd bij gelegenheid van het 50-jarig priesterfeest van pastoor Kurris op zondagmiddag 25 oktober een middag voor Gregoriaanse zang georganiseerd in de kerk. Ongeveer 100 zangers waren aanwezig om de Gregoriaanse Vespers in te studeren. Deze werden ter afsluiting om half zes onder grote publieke belangstelling ten gehore gebracht.

Het kerkelijk zangkoor Sint Caecilia hield op zondagmiddag 15 november een muzikale rondleiding langs de fresco's in de kerk. Hieraan namen nog drie koren deel: het kerkelijk zangkoor uit de Gerlachusparochie van Banholt, het dameskoor de Morgen zang uit Bocholtz en het mannenkoor Polyhymnia uit Heerlerbaan. De heer Wim Boersma verzorgde de toelichtende teksten bij de fresco's.

's Zondags voor Kerstmis werd door de Houthemse muziekverenigingen (brassband Sint Gerlach, kerkelijk zangkoor Sint Caecilia en zangvereniging Orphée met jeugdkoor Orphée Social Singing) het traditionele kerstconcert in de kerk verzorgd. De belangstelling hiervoor was weer enorm.

Op tweede kerstdag tenslotte vond het (inmiddels ook traditionele) kerstconcert plaats georganiseerd door Château Sint Gerlach. Dit werd verzorgd door het ensemble Solo Voci.

Overige activiteiten

Voor de kinderen van de basisschool werd op 2 maart een voorstelling op school verzorgd door het "Vrolijk Theater", een marionettentheater uit Amersfoort.

Op zondag 20 september werd een Gerlachuswandeltocht georganiseerd. Deelnemers werd gevraagd een bijdrage voor de voedselbank te doen, in geld of in natura.

Een grote inzamelingsactie huis-aan-huis door heel Houthem volgde daarna op maandag 7 december. Het resultaat was overweldigend. De opbrengst ging naar de Vincentiusvereniging en de voedselbank.

Het feestjaar werd afgesloten met de viering van het octaaf 2016.

Ter herinnering werd boven de ingang van het Heiligdom een hardstenen plaquette onthuld door Abt Lenglet van de abdij Benedictusberg in Mamelis.

(Foto: Paul Wester)

Tevens onthulde monseigneur De Jong een nieuw stenen beeld van Sint Gerlach als pelgrim, op het binnenhofje bij de vernieuwde refugio. Beide kunstwerken werden vervaardigd door frater Leo Disch van de abdij Benedictusberg.

(Foto: Gert Lammer)